

Hotade arter i alternativ medicin - projektbeskrivning

Flera av de arter som traditionellt ingår i olika alternativa läkemedel och som används som medicinalväxter, är enligt CITES-lagstiftningen (CITES är kort för Convention on International Trade of Endangered Species) skyddade från handel.

Hur markanden för dessa produkter ser ut i Sverige idag är relativt okänt. Ingen regelrätt inventering av den har gjorts. Vad man vet är att den består av flera delar. En stor del sker förmodligen genom internet handel, både som privat direktimport och för återförsäljning i Sverige. Hälsokostbutikerna saluför preparat med skyddade arter i. Asiatsiska livsmedelsbutiker tillhandahåller preparat, dock inte alltid uppställt på hyllorna utan endast på direkt begäran från kund. Det finns även olika typer av skönhets- och hälsosalonger som säljer hälsomedel, samt homeopater, akupunktörer, mfl.

Syftet med projektet är att öka kunskapen hos länsstyrelserna och i samhället om hur den illegala handeln med hotade arter sker. Syftet är även att höja kunskapen hos återförsäljare och importörer av TAM och medicinalväxter om vilka arter som är skyddade, och därmed olagliga att handla med.

För att möjliggöra länsstyrelsernas operativa tillsynsinsats föreslås att projektet bland annat omfattar framtagande av en övergripande lathund med ett antal arter eller preparat utvalda, artbeskrivningar, vetenskapliga namn, de namn under vilka arterna säljs samt bilder av de förpackningar man ofta finner arten i. Lathunden bör även innehålla hjälp till tydning av tecken. Eventuellt skulle man i projektet även kunna gå vidare med att erbjuda assistans av tolk, som klarar språket, vid tillsynsbesök, för de handläggare som upplever att de behöver det.

Den arbetsmetod och det material som framarbetas under detta projekt ska även vara tillämplig på framtida tillsynsuppgifter. Marknaden ändras ständigt och nya arter kommer i fokus för handeln. Flera aktörer uppger att den insats som gjordes under 2005 och 2006 gällande störrom decimerat handeln med illegal kaviar i Sverige. Relativt små insatser från tillsynsmyndigheterna kan alltså få genomslag på den nationella marknaden för illegal handel av hotade arter.

En målsättning med projektet bör också vara att dela med sig av de erfarenheter projektet ger till övriga medlemsstater inom EU. Övriga 26 MS ska kunna dra nytta t.ex. av att veta vilka mediciner eller ingredienser man lagt fokus på i Sverige och i vilken omfattning dessa har påträffats.

Projektet sker i samverkan med Naturvårdsverket som tillsynsvägledande myndighet samt andra myndigheter såsom Livsmedels- och Jordbruksverket, Tull-, Polis- och Åklagarmyndigheten samt organisationen WWF/Traffic.

För mer information kontakta projektledare Elin Fornbacke